

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.
a treia-ora 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În România:

la dnul Carol Schuller în București, strada
Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Demisia lui Kálnoky.

Târziu, după încheierea foii, am primit ieri următoarea telegramă:

Viena, 16 Maiu n. Kálnoky 'și-a dat ieri din nou demisiunea. Maiestatea Sa a primit demisiunea. Foile publica această știre în ediții separate.

Știrea aceasta pozitivă, premersă ieri printr-o telegramă despre noua demisie a lui Kálnoky, este uimitoare.

Autograful M. Sale dăduse lui Kálnoky o satisfacțiune splendidă și mai rămase ca și Bánffy, care nu putea fi demisionat înainte de delegațiunii, să obțină și el un semn de grație ori un demers satisfăcător.

Acest semn — se fie demisiunea lui Kálnoky? Aceasta nu-i posibil; el ar fi inexplicabil după ce Maiestatea Sa declarase că dorește ca și mai departe Kálnoky să-i aducă prețioasele servicii, pe care și până aici le făcuse monarhiei. Nu Maiestatea Sa a fost deci stăruitor ca fidelul și merituosul său ministru să-și dea demisia; el însuși, Kálnoky, a stăruit ca să fie absolvat de o slujbă pe care alături cu un Bánffy el nu o poate purta, nu vrea să o mai poarte.

O satisfacțiune, dată lui Bánffy în urma unui autograf strălucit, fusese o idee, pe care și Kálnoky o admisesse la urma urmelor, deși comunicat publicat în „Politische Correspondenz” a fost de atâta asprime, încât el mai curând excludea ori-ce colaborare între ei.

Satisfacțiunea se prepara în tăcere. Deodată „Pester Lloyd”, ediția de seară din 14 Maiu n. publică un comunicat, la ministrul de latere Jósika a petrecut în 14 Maiu în Pesta, asistând în aceeași zi înainte de amiază la un consiliu de miniștri, în care a făcut „foarte importante” comunicări, care promit o „favorabilă soluțiune a chestiilor pendente”. „De ce natură vor fi fost acele comunicări” — continuă „Pester Lloyd” — „va fi indicând următoarea telegramă, care ni-se trimite dintr-o parte bine informată”.

Telegrama aceasta nu venise însă din Viena, precum spune „Pester Lloyd”, ci era un comunicat apărut câteva zile după consiliul ministrilor și dat de însuși Bánffy, deși comunicările lui Jósika fuseseră de cea mai strictă intimitate.

Telegrama comunica adică, că Agliardi va fi totuși rechemat din Viena. Ear' comentariul lui „Pester Lloyd” spunea încă, că „poate nu greșim, dacă admitem, că această hotărâre a sf. Scaun papal i-s-a adus deja în mod intim la cunoștința ministrului Kálnoky și baronului Bánffy și aceasta ar explica și faptul, că demersul la Roma nu mai este necesar.”

În același important comunicat „Pester Lloyd” adăogea, că acum și diferența personală între Kálnoky și Bánffy se va aplană „fără greutate.”

Așa stăteau lucrurile până seara în 14 Maiu.

Nu se poate susține așadară nici că Ungurii ar fi stăruit ca satisfacțiunea dată lui Bánffy să fie demisiunea lui Kálnoky.

Și totuși în 16 Maiu Kálnoky își dă demisiunea.

Bánffy comisese o nouă și ne mai auzită indiscrețiune, dând publicității cuprinsul unei corespondențe foarte intime cu Vaticanul.

În Viena comunicatul din „Pester Lloyd” a și fost desmintit imediat în mod oficial, prin biroul c. r. de corespondență telegrafică și prin „Fremdenblatt”, ziarul ministrului Kálnoky. „Pester Lloyd”, ediția de seară din 15 Maiu, își susține însă comunicatul său prin un comentariu la o telegramă dată din Viena, 15 Maiu, în care se comunica desmintirea oficiului c. r. de corespondență telegrafică. În micul său comentariu „Pester Lloyd” zice, că informația sa a venit dela un loc „egal de competent” cu acela care inspiră biroul de corespondență și adăuea cu brutalitate: „Cum se se resolve contradicțiunea aceasta, facă-și răfuiala cercurile competente.”

Kálnoky a tras concluziunea cea mai onorabilă și mai cruțătoare pentru demnitatea, cu care un ministru la externe și conștient de sine și de situația monarhiei sale trebuie să țină la purtarea afacerilor sale. Nu se pot purta afacerile, când Budapesta liberală ține că pentru-ca partidul liberal să poată exploata și mai departe țeara, un ministru țeranos își poate permite a influența într-un chip neavuios afacerile externe.

Înainte de a-și da a doua-ora demisiunea, cercurile politice vieneze erau foarte exact informate asupra felului cum ministrul Kálnoky cugetă asupra acestor încercări budapestane.

Un precipat al acestor vederi cuprinde și o corespondență a bine infor-

matului corespondent al marelui ziar „Allgemeine Zeitung” din München. Corespondența poartă data 13 Maiu — este scrisă cu o zi înainte de consiliul ministrului maghiar cu Jósika și de publicarea indiscretului comunicat din „Pester Lloyd”. Eată ce scrie „Allgemeine Zeitung”:

„— dar' mai departe decât până la toamnă nu va ține lucrarea împreună a lui Kálnoky și Bánffy. Politicește și psihologicește este interesant, că contele Kálnoky nu s'a plecat (nicht herbeiließ) să dea o declarațiune verbală ori în scris, care să cuprindă vre-o retracțiune a grelelor impuțări, pe care nota din „Politische Correspondenz” le-a făcut ministrului Bánffy. Chiar de s'ar întâmpla aceasta ulterior, aceasta nu ar pute să steargă impresiunea, că pozițiunea morală a contelui Kálnoky nu-i de loc sguduită. El nu a îngăduit să i-se încalce libertatea de a apăra dreptul ministrului de externe, ca declarațiunile făcute de prim-ministrul maghiar asupra politicii externe să se poată face numai cu consimțământul ministrului de externe. Și în acest punct al vrajbei contele Kálnoky a fost aprobat; aceasta este un principiu atât de important, încât din capul locului împăratul era pe partea lui. Nici nu s'a desmintit din nici o parte, că nota din „Politische Correspondenz”, care apăra cu atâta hotărâre punctul de vedere al ministrului de externe, nu ar fi fost aprobată de împăratul. Dacă așadar' contele Kálnoky, obosit de conflictele cu Ungurii, va părăsi postul său, el poate zice, că nimic nu a lăsat din drepturile și din sfera de competență a ministrului de externe; urmașul său va primi din mâinile lui oficiul în întreaga-i cuprindere.”

Credem, că-i lămurit ce va urma: Un alt ministru, cu aceeași direcție ca și Kálnoky. Kálnoky a insultat pe prim-ministrul maghiar și nu a voit să retragă nici o iotă din insultele comunicate lumii întregi. El se retrage din fața unei groase pelițe de ministru, dar' îi lasă acestuia un urmaș — demn, care se poată continua cu mai puțină greață și cu nouă puteri conflictul cu partidul liberal.

Este însă și evident, că lucrurile se ascut din ce în ce, că Maghiarii având un succes momentan vor rivni și la alte și că prin urmare, noi nu putem avea decât motive de internă satisfacție, dacă lucrurile se desvoltă spre ascuțite.

Protestantismul ca soluțiune a chestiei române. „Nemzet” în numărul său dela 16 Maiu, scrie un prim-articol din incidentul desbaterii proiectelor religioare în Casa Magnaților. Din acest prim-articol intitulat: „Religiunea și interesul național” extragem următorul pasagi:

„Chestia română din Ardeal e strins legată cu chestia religioară. Românii din Ardeal sânt strins legați cu Românii din România, nu numai prin comunitate de rasă, ci mai vîrtos prin comunitate de credință. Și legătura de credință este mai generală, pentru-că prin ea atât România cât și Românii ardeleni se apropie de Rusia, fără considerare la fluctuarea politice de zi.

„Dacă Românii ar fi protestanți, atunci de sigur chestia română n'ar exista. Pentru-că în Orient legătura cea mai solidă este — religia; nu este nici o instituțiune, nici politică, nici socială, nici juridică, care să fie mai puternică decât aceasta. Consăngenitatea și comunitatea de limbă nu este decât o ață slabă față de această puternică legătură. Românii protestanți nu s'ar apropia cu aspirațiunile lor nici de România nici de Rusia. Protestantismul de mult ar fi făcut ca Românii să fie strinși în legăturile vieții de stat maghiar.”

Preoți bravi. Din Munții-Apuseni primim următoarele cu data de 3/15 Maiu:

„Preoții gr-cat. din protopopiatul Roșiei-montane, parte adunați la sinodul de primăvară ținut în Zlatna la 2 Aprilie n. a. c. parte prin declarațiuni ulterioare, au refuzat unanim, de a primi mila oferită de actualul ministru de finanțe, convinși fiind despre pericolul ce ar amenința biserica, dacă guvernul ar dispune după plac de un însemnat număr de preoți din munți. Și deși pe unii preoți îi ustura motivele de condescendență pentru-că au primit, și după aceea se refuze, subsidul și totuși s'a fînit acea-ți afacere urtă, salvând onoarea preoților gr-cat. din munți.

„Nu pot să nu amintesc la locul acesta, că în toată afacerea aceasta mai brav decât toți s'a purtat tînărul preot din Bistra, Alexandru Papiu, care dela început și cu ori-ce preț a fost în contra primirii subsidului, în modul în care s'a dat, și numai exemplului dat de el este de a se mulțumi că chestiunea s'a rezolvat în mod cinstit.”

Despărțirea bisericească. Ziarul sârbesc din Verșet, „Sârpstvo” scrie despre conferențele delegațiunilor bisericești sârbo-române următoarele:

„Joi, 27 Aprilie st. v. s'a întrunit în Verșet delegațiunea sârbo-română, care a avut drept scop de a procedea pe cale pacifică, la

despărțirea bisericească între Sârbi și Români. Membrii delegațiunii sârbești au fost: Dr. M. Polit, episcopul Nectarie și Dr. T. Nedelcovic; din partea Românilor au venit: episcopul Nicolae Popea, Vincenție Babeș și Iosif Gall. Afară de acestia a mai asistat la desbateri și Dr. Svetozar Dimitrievici, avocat, ca referent despre mersul proceselor între Sârbi și Români.

„Delegațiunile au ținut ședințe dela 9 ore dimineață, până la 1 după amiază, și dela 4 până la 6 1/2. Cercurile dela curtea noastră metropolitană ascundeau raportul despre rezultatul chibzuirilor, pentru a asigura prestigiul foii lor „Buducnost”, că e mai bine informat decât celelalte foi. De aceea circula prin oraș diferite svonuri despre rezultatul delegațiunilor: când favorabile, când nefavorabile. Numai în momentul de a închide ziarul, am aflat de ce e vorba și o împărțăm cetitorilor:

„Sârbi au făcut propunerea să-și sisteze cele 6 procese acum în decurgere, anume ale comunelor: Marghita-mare, Saravola, Ciocova, Fealac, Deliblat și Sănmiclușul-mare, pentru-că averea lor să fie împărțită pe baza parității, adică jumătate Sârbilor și jumătate Românilor.

„Delegații români au declarat, că ei nu pot să primească propunerea, că n'au căpătat împuternicirea de a hotărî numai asupra acelor comune, în care împărțirea are să se întempele pe calea procesului, ci se exprime principii generale pentru despărțirea tuturor comunelor bisericești mixte sârbo-române; spre acest scop se se completeze învoalea sârbo-românească dela Carloveț din anul 1871, anume: că în comunele, unde Sârbi și Români sânt în număr egal, sau nu e mare deosebire între numărul unora și altora, averea să se împartă pe jumătate; unde însă deosebirea numerică e mare, naționalitatea mai numeroasă să capete 2/3, ear' cea mai puțin numeroasă 1/3 din averea comună, astfel încât în modul acesta împărțirea să se poată săvîrși în fiecare obștie, ori unde o va cere mai multă decât 100 parochieni.

„Cu această propunere a Românilor delegații sârbi nu s'au putut învol, ci au încercat a îndupleca pe Români pentru propunerea lor, dar' acestia n'au vrut să primească. D'aceea delegații sârbi au declarat, că iau simplu la cunoștință propunerea românească, adăugând, că protocolul ședințelor îl vor înainta comitetului congresual, pentru că acesta să aducă hotărârea.”

„Zastava”, dela 14 Maiu, reproducând notița ziarului verșetean, promite că cu cea mai apropiată ocazie are să-și spună părerea în această privință.

FOIȚA „TRIBUNEI”

Michail Cogălniceanu.

(Urmare).

VI.

După revoluțiunea din 1848, și în timpul domniei lui Grigorie Ghica, găsim pe Cogălniceanu earăși între lucrări literare și istorice. Cea mai însemnată roadă a acestor reînnoite a sale activități a fost publicarea „Letopisețelor Moldovei”, care se face în anul 1852. Am văzut că el concepuise ideea de a la la lumină o eulegere a cronicelor Moldovei și Munteniei dela întoarcerea lui din străinătate; ba e probabil, că această gândire îi venise în minte încă pe când acia la Berlin istoria poporului român. Publicarea se începuse chiar în 1845, dar' ea merseese încet, mai stătu din pricina dășterării lui Cogălniceanu în acel an, apoi din pricina turburărilor și a revoluțiunii, în sfîrșit din aceea a prăvăliilor materiale, cu care avusese de luptat autorul.

Cea dintăiu, și nu cea mai mică, fu aducerea însăși a cronicelor, ce zăceau ascunse rin beciurile sau podurile mănăstirilor sau le boierilor. Este însemnată stăruința pusă de Cogălniceanu pentru adunarea lor, deare-ce el singur a descoperit pe toți cronarii Moldovei, și dela el până astăzi, cu oate silințele puse, nu s'a mai descoperit nici un singur cronicar moldovean nou, pe

ceanu, care se se devoteze acestei întreprinderi, după publicarea cronicelor muntenești în „Magazinul istoric”, s'au mai descoperit alte două cronice foarte însemnate: a lui Dionisie Eclesiarhul și a lui Zilot Românul. Adunarea materialului pare a fi fost isprăvită de Cogălniceanu în 1845, când găsește la vornicul Ioan Beldiman cronică străbunului său Enache Cogălniceanu, ce fusese rădăcită din familia lui.

O însemnată trudă a trebuit să-și dea Cogălniceanu cu cetirea și confruntarea diferitelor taxe după deosebitele manuscrise ce le avea înainte. Cu toate-că nu ne-a dat ceea-ce se numește o edițiune critică a textului cronicarilor, cu variantele de lectură ale materialului întrebunțat, totuși în reproducerea textului a făcut o alegere critică a celui-ce i-s'a părut mai aproape de adevăr; căci Cogălniceanu însuși ne spune, că „m'am ferit de a face cea mai mică schimbare, sporire sau scurtare în cronici; toată silința mea a fost deosebirea și îndreptarea textelor, sau după originaluri, unde le-am avut, sau de pe cele mai vechi și mai puțin greșite copii ce am putut găsi”. Alegerea textului este făcută de Cogălniceanu cu simțul cel mai sănătos. Cea mai strălucită confirmare a acestei împregiurări a fost dată prin edițiunea, într'adevăr critică, a textului cronicarilor Milon Costin, făcută de dl V. A. Urechia, care deși a confruntat mai mult de 50 de manuscrise, nu a găsit decât prea puține îndreptări de făcut la textul dat de Cogălniceanu.

Publicarea „Letopisețelor țerii Moldovei” a fost un eveniment capital în desvoltarea in-

telectuală a poporului român. Nu se poate cătuși de puțin asemăna cu aceea a cronicelor muntene, făcută mai nainte de Bălcescu și Laurian în „Magazinul istoric pentru Dacia”, din cau-a deosebirii însemnate în valoarea intrinsecă a materialului. Pe când cronicile muntene, apărute în acea revistă, conțin mai mult date istorice, cu puține cugetări asupra evenimentelor raportate, cronicile Moldovei sânt pătrunse, aproape dela un cap la altul, de focal cel sfânt al iubirii de țeară: se simte în ele că pana ce le încondeia tremura sub bătăile inimii, când muntea încheagă resfirarea gândurilor. Pe când apoi cronicile muntene reproduc gândurile așa cum ele se urziau în mințile ce le zămisliu, cele moldovene le frământă, pentru a le îmbrăca într-o roșire frumoasă; ele au stil.

Ca formă deci, pe cât și ca fond, publicățiunea lui Cogălniceanu trebuia să aibă cea mai mare înfrîngere asupra spiritului obștesc al poporului român.

Ca formă întâiu, cetirea lor re duse mințile cam ajurate de influența curentului latinist, ce tocmai pe atunci era în floare, înapoi la matca adevărată a limbii românești, la acea limbă frumoasă și venjoasă, de o mla-diere atât de delicată și de o plasticitate atât de minunată, care și astăzi poate fi numai imitată, nici când însă ajunsă, necum future-că. Această limbă, atât de frumoasă, frământată de veacuri în cugulul Românului, limba în care el i-s'a povestit durerile și veselia lui, prin doinele și horele sale, limba în care strălucita lui închipuire, deschizând aripile în poveștile lui, a sburat în plina ei

atmosferă; această limbă era atacată, pome-grită, respinsă în teorie și lăpădată în practică, pentru a fi înlocuită cu o pectură hida și scarboasă, născută din creerii unor indivizi și nu din spiritul cel mare, nesfârșit în timp și spațiu, al desvoltării poporului. Na e vorba, atara rădăcine își are explicarea firească și necesară, ca toate faptele ce se petrec în sinul unui popor; era consecuența îndepărtată a ideii aceleia ce aprinsese schiutea redeșterii în muntea românească, ideea că sântem un popor de origine română, și drept corolarul ei neapărat, rușinea de a stăru în neștiință și întunec, când ne coborim dintr-o așa de strălucită obștie; dar' fluviile cele mai frumoase, aproape de ele lor guri, nu se perd ele adesea în noroioase bălți? Cogălniceanu el însuși, cu acel simț sănătos ce l'a călăuzit în toate actele vieții lui, recunoscuse încă dela 1843, în discursul său de deschidere rostit la Academia din Iași, exag-rarea ridiculă la care ajunsese partisanii ideii române. El spune cu cel mai mare temei: „Petrul Maior, de fericită aducere aminte, prin cartea sa despre începutul Românilor, ca un nou Moise, a deșteptat dubul național, mort de mai mult de un veac, și lui îi sântem datori cu o mare parte a impulsului patriotic, ce de atunci s'a pornit în tustrele provincii ale vechii Dacie. Pe de altă parte, a avut însă și nevinovată nenorocire să producă o școală destul de numeroasă de Români noi, cari, fără a-și sprigini zisele cu faptele, socot să tragă respectul lumii asupra-leși, strigând că se trag din Romani, că sânt Romani și prin urmare cel dintăiu popor în lume.” „Această

manie s'a întins până acolo, urmează mai departe Cogălniceanu, făcând alusiune la istoria Românilor lui Laurian, încât unii își însușesc chiar și faptele și istoria bătrânilor Romani, dela Romulus și până la Romulus Augustul.”

Înzadar ar fi fost toată protestarea teoretică a celor cuminți contra stricătorilor de limbă, dacă Cogălniceanu prin întinsa lui publicare nu ar fi pus la îndemâna tuturor modelele neperitoare de limbă românească, cuprinse în „Letopisețele Moldovei.” Frumseța povestirii avea, pe lângă efectul ei imitativ, readucerea limbii române în adevărate ei albie, încă și acela de a înflăcăra inima pentru durerile, suferințele și chinurile poporului, de a înduioșa simțirea și a o alipi de icoanele trecutului. Dacă iubirea de țeară este, ca toate simțimintele, un fenomen sufletesc complex, nu e mai puțin adevărat, că iubirea trecutului intră pentru o bună parte în alcătuirea ei.

Cu această observațiune, trecem însă la înfrîngerea fondului de idei cupris în cronicari asupra generațiunii, cărei Cogălniceanu făcea acel dar neasemnat al obositei sale activități.

Publicarea „Letopisețelor” se face tocmai asupra unui moment din cele mai grele, ce avu de străbătut vre-odată viața românească. Frământarea pentru unire începuse și puse o puternică înboldire tot dela Cogălniceanu, prin modul cum această chestiune fusese analizată și prezentată în „Dorințele partidei naționale”. Poporul român, ce până atunci luptase mai mult instintiv pentru apărarea existenței sale, acum trebuia să coboare o idee conștientă în viața reală a tuturor zilelor. Rea-

Procesul Turzenilor.

(Urmare).

Vorbirea de apărare a domnului Dr. G. Popescu.

Am urmărit cu atenție până la sfârșit rechisitorul dlui procuror în speranța, că luând pasagiul de pasagiul articolului învinuit, motivând și direct, va arăta vătămarea dreptului obiectiv (positiv). Așteptarea mea a fost cu atât mai întemeiată, cu cât și în actul de acuză sînt a se specifica expresiunile punibile, căci altfel s'ar constata gravitatea de nulitate. Cu atât mai ales trebuie făcut aceasta la pertractarea finală, când jurații sînt chemați să judece în deosebi amăsura greutății acuzării și apărării. Regret că n'am găsit aceasta. În schimb însă dl procuror discută asupra calității de cetățeni a acușatorilor și asupra datorințelor lor cetățenești și intenționat nu voeste să se emancipeze de sub discutarea celor servite de A. C. Popovici după osândirea sa, împregiurare care este cu totul indiferentă, — precum e indiferență și des citata sentență a Curiei, adusă în procesul Replicei, pentru-că în deciziunea Curiei, care în cazul prezent a ordonat continuarea procedurii contra acușatorilor, se zice: „Nu este necondiționat exclusă hotărîrea contrară a noilor jurați”, — va să zică: deosebite curți cu jurați asupra unui și aceluiași fapt pot să aducă verdicte diferite. Hotărîrea juriului de azi nu formează prejudețiu pentru un verdict ce eventual s'ar aduce mâine, deoarece verdictul de azi nu are caracterul de „res judicata”, fiindcă asupra chestiei de fapt hotărîrea o aduce curtea cu jurați.

Rechisitorul mai are însă o altă parte. Într'însa, dl procuror se tînguște asupra atitudinii nepatriotice a acușatorilor, ear' în textul învinuit adrese vede amenințată ideea de stat maghiar și puterea statului; astfel d-ea cere osândirea acușatorilor nu pentru-că adresa e punibilă, ci în interesul ideii de stat maghiar și al puterii statului, din care cauză, și modestele mele observări în această direcție am să le fac. Voiu demonstra, că atari fapte nu periclitează nici pe una, nici pe cealaltă.

În viața de stat mai modernă, sînt două puteri cari stau față în față, ambele își dispută tronul și tind să se înfățișeze ca regulatoarele sorții mersului statului și a vieții omenești. Una este tendința statelor de a concentra în mâinile lor întreaga forță, ear' cealaltă este principul libertății individuale. Lupta aceasta este analogă cu stările de lucruri cari au precedat și urmat epoca feudalismului. Lungă și sângeroasă luptă s'a cerut pentru-că principul libertății individuale s'ar vada lumina soarelui, din cauză că mult a trebuit să se lupte contra puterii absolutiste, ai cărei detentori în diferite epoce purta când țeară când coroană.

În interesul înlăturării acestui principiu a trebuit să intervină reformațiunea și revoluția franceză.

Luther a fost acela, care a emancipat spiritul, ear' Voltaire a scos trupul omenească de sub puterea statului și le-a dat libertate. Ear' azi, din acest motiv, se cer, ba se înfățișează chiar instituțiuni pentru a pute apără acest principiu. O astfel de garanție este și instituțiunea libertății de presă, care se înfățișează și ca o garanție cu caracterul constituționalismului. Așadar este înaltă importanța ei și chiar din această cauză, în intere-

lisarea acestei idei cerea însă o mare înălțare a nivelului moral și intelectual al poporului; ea era să lovească în interesele individuale, să le ceară jertfe în favorul întregului. Pentru a învinge atare puternică stavilă, trebuia încordarea supremă a altruismului, trebuia ca iubirea țerii și a neamului să neutralizeze și să înlature atât de puternica iubire de sine; trebuia ca oamenii unei țeri întregi să-și nesocotească interesele, foloasele propriului trai și să se facă apostolii unei idei. Nu numai atât, mai trebuiau ei să lupte contra înfruntării covârșitoare a trei împărății: Austria, Turcia și Anglia, cari combatînd unirea, erau să zădărescă tocmai acele simțăminte egoiste, să pună în lucrare mijloacele cele mai uricioase, abuzul de autoritate, presiunea și corupțiunea, spre a zădărnici realizarea ideii mântuitoare. Și unde era să se dea această stranie luptă, unde era să-și fie câmpul de bătaie? În suferințele și în conștiința poporului moldovenesc. El trebuia să se înalte, în întregime lui, la nivelul ideii mărețe, ce plutia încă sus în regiunile eterne. Moldova trebuia să facă unirea, dela votul ei atîrnată totul; căci Muntenia, avînd să câștige prin unire, era natural ca ea să dorească, și ar fi fost prea bădător la ochi ca Divanul ei să o fi respins. Dacă unirea s'a făcut, aceasta se datorește exclusiv Moldovei. „Sora mai mică, ea trebuia să lase foloasele celei mai mari, mulțumindu-se cu rolul frumos de a fi dat naștere statului român. De aceea și ea sîndură ridică greul luptei, ea puse piept pen-

trul ei precum și a drepturilor apărute de ea, și puterea ce se judecă asupra ei, este scoasă din opera puterii de stat și se încredințează curților cu jurați, cari nu sînt legate de litera legii, ci aduc verdictele pe baza convingerii proprii, independente și neinfluențate. Aceasta din cauză, că mai ales în justiția criminală residă puterea de a pedepsi a statului. Conduc de aceste principii, chiar și absolutistul domnitor Iosif II., al cărui spirit înalt și prin absolutism numai binele obștească l-a voit prin edictul de toleranță, a conces libertatea de presă și în legătură cu ea, libertatea de cugulare și religioasă, a cărui martir a ajuns apoi funcționarul lui, cu caracter de agenți, propuseseră în urmă restrîngerea libertății de presă, sub pretext, că prin ea se fac abuzuri, deoarece presa se ocupă chiar și cu persoana sacră a Monarchului. La ce domnitorul, conștient de sine, răspunse că el vrea să se îndrepteze și de aceea nu o va restrînge, pentru-că numai prin aceea se poate informa despre eventualele sale greșeli și despre opiniunea publică, care prin restrîngerea libertății de presă nu se poate înăbuși, ci reduce numai guvernul. În primul loc deci, acest înalt punct de vedere trebuie să-l considere onorajul domni jurați, când vor delibera în procesul de azi. — Dar, în locul al doilea, dacă contemplăm libertatea individuală, ne convingem, că aceasta, precum și geamăna ei: egalitatea, cari sînt simbolurile epocii moderne, numai ca efuzul principului de naționalitate se prezintă.

Înainte de dezvoltării principului de naționalitate, ele erau concepte necunoscute, căci dacă scrutam dezvoltarea ideii de stat, vedem că aceea s'a concretizat în trei forme, anume: ideea statului omnipotent d. e. Roma, Sparta, unde individul era numai o parte fără viață a statului a cărui reprezentanți erau numai civi romani ori spartani.

În această epocă nu poate fi vorba de egalitate, precum nu poate fi a doua oară — în epoca feudalismului ce a urmat celeia; a treia oară nici în ideea de stat creată de Ludovic al XIV-lea, unde ideea exclusiv numai în deținătorul ei a existat.

A trebuit să se ivească principul de naționalitate ca manifestatiune a dezvoltării conștiinței popoarelor și a conștiinței valorii individualității, ca apoi să se poată desvolta cauza.

Valoarea libertății și a egalității depinde așadar de valoarea principului de naționalitate și deci acesta trebuie respectat și apărut chiar în interesul celor de mai sus. Principiu de naționalitate, răpind epoca modernă cu sine, o stăpânește, și referitor la aceasta baronul Eötvös zice că este rezultatul legii progresului și că dacă a devenit general nu poate fi înăbușit.

După-cum ne spune economia națională chiar și viața socială arată anumită regularitate, atât în simțămintele popoarelor cât și în viața de stat, cari sînt fructele dezvoltării firești și nu pot forma obiectul de preocupare a administrațiunii. Foarte frumos se exprimă în privința aceasta Széchenyi István, cel mai mare Maghiar, cum îl numim. El zice: „Nu e destul să facem numai legi bune, ci trebuie să și deștepăm în popoare simpatii pentru aceste legi. Pentru-că îndată-ce legile se pun în contradicție cu simțămintele popoarelor, litera rece a legii poate lovi individual, îl poate pedepsi, dar aceasta naște fanatism, care la rîndu-i produce martiri. Astfel domni jurați, în rîndul al doilea, de aceste considerațiuni morale și de oportuni-

tate trebuie să se conducă, avînd în vedere că verdictul d-voastre, după epocă, este schim-băcios și se referă la stări ce nu reprezintă principul universal, ci cel particular și că verdictul referindu-se la viitor, din el trebuie să răsune și voci de ale viitorului.

Adresa învinuită este și ea un efuz al principului de naționalitate. Tot omul se iubește pe sine însuși. Eată o lege generală pe care basat, Mill Stuart prezintă administrația de stat ca pe un lucru de prisos. Acest principiu nu se poate desconsidera, desvolte-se el chiar și numai la o clasă.

Fiecare iubește și pe cei cari îi aparțin. Pentru-că inima omenească nu cuprinde universalul.

Tinînd se înfăcărează pentru principii și pentru aceia cari luptă pentru ele. Înșuflețirea pentru ideii naționale nu atinge viața de stat.

Ele pot să stea alături, fără ca prima să fie periclitată. Pildă e Elveția. Vreau să dovedesc, că Ungaria nu-i nici ea periclitată prin ideile naționale și cu atât mai puțin prin a d e n e ț ă învinuită. Pentru-că conștiința de comunitate încă e factor eficace, cătă vreme simțămintele popoarelor nu sînt atacate în însușirile lor particulare, în individualitatea lor. Mai de mult deosebiriilor religioase li-se atribuia caracterul primejdios statului.

Azi însă, în măsură ce libertatea religioasă a ajuns la expresie, pretinsul caracter primejdios și-a pierdut din intensitate.

După Tertulian, lumea s'ar sfîrși deodată cu opunerea imperiului roman apusean. El dar' identifica aceste două, ear' drept cauză socotea religia creștină. Ear' Origene, dintr'o inspirație divină, a afirmat că religioasă creștină poate fi universală, fără-că lumea să se sgduie din temelie.

Creștinismul s'a și lăsat, ear' lumea își urmează neconturbat cursul seu.

„Și Ungaria poate să stea alături cu deosebitele naționalități, — zice Eötvös, și nu cred să fie mai slabă; și chiar dacă ar fi, dubitez că principul de naționalitate ar fi cauza.

Statul papal a căzut, religia însă și azi există și încă în state naționale, independente.

Nici aceea nu se poate afirma, că în statele naționale simțul religios ar fi mai slab și că corupțiunea va fi mai mare decît în epoca când se tîdea la realizarea ideii statului bisericesc.

Și în statele naționale pot vieți popoarele păstrându-și individualitatea națională, fără-că din aceasta să rezulte crizele amintite. Pentru-că puterea, care ține strîns elementele unui stat, nu residă în principul unitar, ci în sentimentul populației din provinciile singuritate.

Pentru unitate se pot însufleți bărbați de stat, dar' simțămîntul covârșitor, iubirea de patrie a popoarelor se manifestează față de provincie, față cu particularitatea patriei sale mai restrînsă și numai pentru apărarea acesteia față cu ideea imperiului unitar. Chiar dacă am nimici primul sentiment, n'am cîștigat pe al doilea.

Lăsînd să precede aceste, cuget că am marcat punctele de plecare în general. Deci voiu trece la a doua parte a vorbirii mele de apărare, în care voiu analiza minuțios adresa de aderență învinuită.

(Va urma.)

Pana lui Cogălniceanu se pleacă a o cumpenă, când pe partea istoriei, când pe aceea a libertății, cele două vaste câmpuri brăzdate de vasta lui inteligență. El vrî, sau să încalzească sufletul poporului la mărețele iocane ale trecutului, sau să-l sădească în minte ideile înălțătoare, cari să-l ridice din întunecăcătră lumină, din necultură către civilizațiune. Chiar și în articoliile ce ar pără de alt caracter, precum în acel asupra pauperismului, din „Albumul literar”, sau în acel asupra sclăviei, publicat întâiu ca introducere la Coliba lui moș Toma, cea trasută de Th. Codrescu în 1853, și apoi reprodus în „România literară”, Cogălniceanu găsește totdeauna mijlocul de a îmbogăți mintea cetitorului cu noțiuni din istoria țerii lui. În pauperism se ocupă cu breșele calcilor, pe cari le arată ca existînd de pe vremile lui Ștefan-cel-Mare; ear' în studiul asupra sclăviei, consacra o bună parte formeii pe care acest așezămînt îl luase în țările române, ca sclăvie adevărată și ca șerbire.

În toată activitatea lui Cogălniceanu, un singur moment țeară și poporul seu nu sînt scăpate din vedere; cătră ele se îndreptau toate puterile strălucitei sale inteligente, pentru-că de ele erau atîrnată toate coardele inimii lui, și așa precum l-am aflat pe Cogălniceanu în prima parte a vieții lui, așa va fi până la mormînt. (Va urma.)

Expoziția etnografică din Praga.

(Coresp. particulară a „Tribunei“.)

Praga, 3/15 Maiu.

Onorată Redacțiune!

Fie-mi iertat, că și în anul acesta s'au dau cetitorilor stim. ziar al d-voastre câteva știri asupra unui lucru, care este de o însemnată mare pentru dezvoltarea noastră culturală. Voiu să vorbesc despre expozițiunea etnografică ceho-slavă, care s'a deschis chiar astăzi la 10 ore dimineața. Deocamdată am să spun, cum ideea aceasta s'a născut și s'a pus în lucrare.

La expoziția din 1891 între mai multe obiecte se afla și o casă țeranească, înzestrată cu toate lucrurile, ce de obicei se află la țeranii nostri, și într'o parte a acestei case era și o mică expoziție de lucruri de mână, țesături, vestimente ș. a.

S'a văzut, că casa aceasta cu interiorul ei este o *great attraction*: lumea se îmbulzia să intre și să admire produsele minunate ale mânilor țeranelor noastre, fie celor de acuma, fie ale strămoșilor, căci cu durere trebuie să spunem, că portul pitoresc și caracteristic al poporului, din ce în ce dispăre făcînd loc unui port, care mai că nu se deosebește de loc de modul cum se îmbracă toate celelalte clase ale societății. Văzîndu-se efectul favorabil, ce-l producea asupra vizitatorilor, lucrul acesta, veni la cățiva ideea a arangia o expoziție, anume pentru tot ce privește viața poporului nostru atât acum cât și în trecut. Bîrbatul cel dintîiu care își exprimase ideea aceasta în public fu directorul teatrului național din Praga, dl Šubert. La apelul lui s'au adunat încă în vremea expozițiunii din 1891 o mână de băieți sîrguitori și iubitori de progres și s'au hotărît ca expoziția să se țină chiar în 1894. Îndată s'a și început cu pregătiri. Înainte de toate era de lipsă a organiza țeară, căci de acolo trebuia să vină obiectele cele mai multe. Era vorba mai înainte a se ști unde se află și cari sînt obiectele potrivite pentru un asemenea scop și se gîndia, că lucrul cel mai bun va fi, dacă în orașele mai mari, cari respresentă centrul unui ținut oare-care, se vor arangia niște expozițiuni mai mici, tot în felul acesta. Ideea s'a pus în lucrare și în anul trecut cam la 200 asemenea expozițiuni s'au ținut în Boemia și în Moravia. Printr'aceasta s'a deșteptat un interes cât se poate de viu pentru lucrurile, la cari mai înainte puțin se gîndiau, și cari totuși au o importanță așa de mare pentru viața și dezvoltarea culturală a ori-cărui popor.

Greutatea cea mai mare era întru a defini ceea-ce se ține de o expoziție etnografică. Unii pretindeau, că trebuie mărginită numai și numai la ceea-ce se chiamă viața poporului de rînd, mai cu seamă a țeranului, pe când alții doriau un cadru cât se poate de larg. În sfîrșit s'a aflat o cale de mijloc și eată de ce, pe lângă lucrurile aflătoare în casele țeranilor nostri se află și produsele industriei moderne, adunate într'un pavilion mare de lemn.

S'a conservat și palatul de industrie din 1891, acolo însă sînt așezate lucrurile ce caracterizează viața poporului de rînd.

Cu mari greutatei avea a se lupta comitetul expoziției. Chiar în sinul lui s'au aflat unii, care desperau de un rezultat favorabil și se salvau înainte de vreme. Și cum s'au să ne îndoașcă? În sus și în jos, pretutindenea neîncrederea era mare. Și patrioții cei mai înfocați se îndoiau, dacă poporul nu mai patru ani după expoziția cea din urmă va pute să asigure un rezultat tot așa de strălucit, cum avusese expoziția din 1891.

Astăzi însă, față cu lucrul gata, toate îndoilele înceată și, dacă un eveniment neprevăzut nu se întîmplă, putem cu toată încrederea aștepta rezultatul. Astăzi deci s'a deschis expoziția în mod solemn de către primarul din Praga, care fusese ales de protector al ei. După 10 cîusuri dimineața, președintele expoziției contele Vladimir Lajnsky, în tructul de mijloc al palatului principal, țînîu o cuvîntare, în care vorbi despre istoria expoziției și despre scopurile ei. Urmă discursul primarului Vincențiu Gregor, care după-ce în mod însuflețit vorbis: despre împărat și Rege, declară expozițiunea de deschisă. La început un cor de bărbați a cântat imnul sfîntului Venceslau, patron al Boemiei, după-ce la îndemnul primarului toată lumea strigase un „Să trăească!” puternic la adresa împăratului. Tot același cor a cântat cea dintîiu și cea din urmă strofă a imnului împărețesc și la urmă imnul național ceh. La deschidere a luat parte atât mareșalul țerii principele George de Lobkovitz, cât și locotenentul țerii contele Francisc Thun. Apoi societatea aleasă făcîu un rond prin expoziția, care cu toate încordările comitetului nu e pe deplin gata, dar' va fi de curînd. Atât deocamdată. În scrisoarea următoare îmi voi

lua voe a vă da, încît se poate, o mică idee asupra extinderii și alcătuirii expoziției noastre.

Vă rog să primiți expresiunea înaltei mele considerațiuni.

Dr. Ioan Ușan Iarnik.

Stări desnădejduite!

Primum următoare scrisoare din Sân-Mihailu-de-Câmpie.

Dle Redactor!

În comuna noastră înainte cu 4 ani s'a încins un urit proces ridicat de frunțașii poporului contra preotului Alexandru Bărbulescu, care s'a sfîrșit așa, că preotul și-a dat declarațiunea pe onoarea sa, că în timp de de un an se va strămuta din comună. Trecînd însă acel termin și dl preot nestrămîtîndu-se, în 1893 32 suflete din frunțașii poporului au trecut la confesiunea ev. reformată! după care trecere preotul în loc de-a cerca să câștige pe poporeni trecuți, mai tare depărtează și pe cei rămași! O pildă: În anul trecut întovărișit cu cățiva frunțașii din popor a făcut o întreprindere bănească, adică s'a obligat pentru vre-o 3—4 mii florini să care prund pe drum. Mergînd treaba bine, când a fost la împărțirea dobânzii domnul preot li-a întors spatele soților, prin ce a înscărbît de nou toată lumea, și urmarea acestei scărbe e, că în 24 a lunii trecute 8 familii din nou au trecut la confesiunea reformată! Ear' ce e mai rău e, că cei trecuți la confesiunea reformată cu cei-ce mai voesc să treacă și-au înaintat o suplică la înaltul minister pentru a li-se da școală de stat. Pe 1 Septembrie o vor și căpăta. În comuna noastră preotul Daniil Angel de mai înainte a ridicat o biserică înainte de aceasta cu vre-o 40 de ani, asemenea căreia pe acel timp n'a fost în ținutul nostru, ear' acum aceea se ruinează, ear' dl preot oprește și pe popor dela reparare! Pe Paști au voit oamenii să aducă un măiestru să repareze biserica, ear' dl preot s'a împotrivit, căci aci d-sa nu avea dobândă! Și alte multe-multe de aceste sînt „meritele” preotului nostru Alexandru Bărbulescu, prin cari comuna noastră de vre-o 180 familii, ce afară de vre-o 7 proprietari, a fost curat românească, a ajuns acuma să aibă clopot și preot reformat din a 3-a comună!

Atragem luarea aminte, Consistoriului gr-cat. din Blaj, asupra celor-ce ni-se împartășesc în această scrisoare! („Foaia Poporului“.)

CRONICĂ

Sibiul, 17 Maiu n.

3/15 Maiu în Cluj. Din Cluj primim știrea, că ziua de 3/15 Maiu s'a sîrbat și acolo în chip entusiast. Tinerimea universitară s'a adunat încă după amiază, la orele 4, în grădina Stadler, unde înainte cu 11 ani Românii au fost atacați prima-ora de canalia maghiară și s'a provocat astfel scandalul care a pricinuit disolvarea societății „Julia”. Dintre familiile clujene e de regretat însă că numai puțin au luat parte la sîrbare. Între acești puțin au fost domnul Roșescu, protopop, Doctor Isac (care a făcut o bună impresie, participînd cu soția și toți copiii), Doctor Ilea, N. Rațiu, Bobeș, Morariu. Săara a fost o masă comună în sala dela „Otel Central”. Au participat din provincie doamna Maria Vladuțiu cu domnișoarele Olimpia și Augusta, domnul și doamna Dragoș, Pop (din Ghirș) etc. etc. Primul toast l'a ținut capelanul N. Rațiu, arătînd însemnătatea istorică a acestei zile și datorită sfîntă ce o avem ca să o sîrbăm. A vorbit apoi domnul Dr. A. Isac. Domnia-sa a arătat cum mai ales atunci, când un popor e asuprit, conducătorii acestuia au datorința să cultive sentimentele prin care se înalță un popor, în primul rînd sentimentul național. Șerbarea zilelor istorice contribuie în primul rînd la dezvoltarea acestui sentiment. Eată de ce o datorie își împlinesc cei-ce șerbează pe 3/15 Maiu Oaspeții, cam o sută la număr, au petrecut până la 12 ore împreună. Musica a intonat între altele și „Deșteaptă-te Române”.

Preseara de 3/15 Maiu în Brașov. Preseara de 3/15 Maiu a fost sîrbărită într'un mod foarte festiv. În deosebi clasa industrișilor a fost așa impunător reprezentată, încît merita cea mai mare laudă. Păcătul amar dacă nu-l spriginim!

Toate secțiunile Ligei din țeară — scriu foile din România — au sîrbat cu solemnitate aniversarea proclamării libertății, în 1848, pe câmpul dela Blaj, a poporului român din Transilvania.

Supra-aria patrioților. Foile maghiare înjură din răspuneri pentru-că consistorul gr-cat din Blaj în toate agendele sale și chiar și în corespondențele cu autoritățile civile se folosește exclusiv numai de limba română. Așa cu multă indignare vorbesc de cel mai recent cas, unde consistorul nu și-a uitat de datorințele sale față de limba

română și a trimis o scrisoare oficioasă comitatului Turda-Arieș în limba română. S'ri-soarea consistorului a fost retrimisă, cu observarea, să se scrie din nou — ungurește. Consistorul a trimis a doua-oară scrisoarea și după ce și de astă dată a fost respinsă, a mai trimis-o încă odată tot românește, observând că limba protocolară a comitatului Turda-Arieș trebuie să fie cea românească.

Adunarea dela Dobra, convocată de deputatul sinodal A. Nicoră, după cum ni se scrie de acolo, are să fie cercetată de foarte mulți alegători români. Deputatul, care cu atâtă bravură a luptat în Sinod, i se vor face mari ovațiuni, mai ales că pretutindeni publicul este foarte indignat de scandalosă hotărâre contra căreia luptase aprig deputatul sinodal al cercului.

Infamia contra școlarilor din Brașov. Denunțarea mișlească, contra studenților din Brașov făcută din incidentul sârbării presărilor zilei de 1 Maiu, a ajuns până la fișpanul, poliție și comisariatul guv. de școale. S'a denunțat, că s'au făcut fel și fel de agitațiuni contra statului de către studenții sub conducerea profesorilor. Adevărul e: Studenții au sârbat presarea de 1 Maiu conform obiceiului vechi înaintea gimnasiului și ocolind odată pe strada Scheiului până au sosit ear' la gimnasiu, în mod cinstit, cu cântări de laudă fără de nici o modificare sub conducerea prefectului studenților, un student din a VIII-a cl. Nici un profesor nu a fost de față.

Distincție. Maiestatea Sa Monarchul 'l-a distins prețioasă pe căpitanul Gr. Ghica, atașat militar pe lângă legațiunea română din Viena, oferindu-i ordinul „Coroana de fer classa III.”

Comisarul guvernului la gimnasiul și școala reală. Din Brașov ni se scrie: De Duminecă până Joi a cercetat comisarul guvernului dl I. Elischer școalele noastre. Aceasta se face în fiecare odată. În anul acesta dl Elischer și-a exprimat deplina sa mulțumire atât față de ajustarea școlii cu tot ce e de lipsă și folos cât și față de învățământ. A zis că spor așa frumos în instrucțiune n'a putut constata în nici o altă școală.

Rigoroasele la universitatea din Cluj. Deoarece-ce în zilele prime din lunie se grămădese toate examenele, corpul profesoriilor dela facultatea de drept a conces, ca studenții în drept de pe cursul al patrulea să poată face primul riguros deja în Maiu, deci înainte de a primi absolutului.

Un ziar nou. Adusesem știră, că la Brașov se chibzuește aparițiunea unei foi săptămânale. Sântem informați că apariția ei pe ziua de 1 Iulie este probabilă. Ne bucurăm!

O primejdie. Primim următoarele: E știut, că în toamna anului curent se fînește și se dă spre folosul publicului linia ferată Alba-Iulia—Zlatna. Deși linia asta nu strătaie toți munții, dar' își are însemnătatea sa economică comercială. Drumul ferat de unde a trecut a făcut și bine, de altă parte însă nu se poate nega răul, că pe unde a trecut a inundat lumea cu o mulțime de jidani, cari punând mâna pe comerț și industrie, au iobăgit populațiunea indiferentă sau neorientată. Până acum noi muntenii am fost scutiți de aceste parasite nesațioase, nu putem însă fi siguri, că și pe viitor va fi tot așa; deci ar fi de dorit, ca în fața primejdiei inteligența română se iee unele măsuri de precauțiune.

Ovceii recunoscători. Știrea despre primirea recepției Ovceilor a cauzat senzație plăcută în șirul Ovceilor din Miskolcz și drept recunoștință pentru cei care au sprijinit acest proiect, au dat un mare banchet.

Pași înainte. Ni se scrie: Un lucru frumos și folositor e pus la cale în comuna noastră Hondol, și anume întemeierea unei bănci de credit, pentru ajutarea poporului în lipsele lui de bani. Banca se va numi „Hondoleana”. Porcitorii acestei însoțiri sînt domni: Petru Mihăiș, capelan parochial în Hondol; Sabin Piso, comerciant; Eugen Grecu și dl învățător Alexandru Iovan, (acest din urmă dănd sprigină morală, și anume îndemnând poporul la spriginirea noului așezământ). Vrednicie pe lângă întemeierea instituției are Magnificența Sa dl Petru Pipos, jude de tablă pensionat, și dl Alexandru Vlad, inv. în Banpotoc, care au întocmit statutele societății. Afară de aceste atîșne mai sus despre dl Sabin Piso fac cunoscut, că și în anul trecut școlar, la examenul de vară, între școlarii cari s'au distins cu răspunsurile, a împărțit și bani, despre ce nu i se pot ține cu vederea faptele cele bune. La 9/21 Aprilie și-a înțuit această societate antia adunare generală, în sala școlii din Hondol. — Membrii s'au adunat în număr foarte frumos atât din Hondol cât și din giur. Domnul protopop Vasile Pipos a deschis adunarea prin o cuvîntare plăcută și potrivită scopului, s'au statorit statutele și acum se vor trimite tribunului spre întărire. Societatea constă până acum din 118 membri cu părți fundamentale de câte 15 fl. v. a. — Suma înscrisă e de 4000 fl.

român au înaintat în zilele acestea la tribunalul comercial din loc cererile lor pentru înregistrarea firmei. În același timp aflăm, că atât aceste două tovarășii, cât și cea din Avrig, Roșia-săsească, Săcădate, Seliște și Gurarului au înaintat prin mijlocirea comitatului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”, cereri la comisiunea economică comitatuală pentru ajutoare bănești în scopul procurării de mașini agricole. Între altele tovarășia din Apoldul-român a proiectat cumpărarea unei mașini de îmblătit cu vapor.

Universitarii maghiari s'au întrunit la congresul studențesc în Dobrițin. Deschiderea congresului s'a făcut Marți, în 14 Maiu n., fiind de față vre-o 200 studenți unguri. În onoarea lor orașul a arangiat un banchet cu 400 cuverte.

„Manual de teologie morală” de arhiepiscopul A. Mironescu-Craioveanu, profesor la facultatea de teologie din București (XVI. 750 p. 8°). Tipografia cărților bisericești, în București) Lucrarea aceasta apărută de curînd și în care autorul a încheiat cursul de morală creștină ce predă la zisa facultate, merită a fi luată în seamă și de seminarele noastre lipsite de manuale de morală.

Hymen. Dl Ioan Popa, învățător român ort. în Seliște-Petrișului, își va sîrba cununia la 19 Maiu n. l. c. în biserica română ortodoxă din Lipova cu domnișoara Mărioara Muntean.

— Dl Remus Popu Ramonțian și d-șoara Ecaterina Nicolaeviciu își anunță cununia, care se va celebra Duminecă în 19 Maiu n. a. c. la 4 ore p. m. în biserica gror. română din Reșița-montană.

Contele Zdenko Klebelsberg a fost exclus alaltăieri dint sinul Casinei Magnaților din Cluj, cu o majoritate de 35 voturi.

Licitația relicviilor lui Kossuth s'a făcut alaltăieri în Budapesta. S'au licitat mai multe mobile, pe care le-a cumpărat contele Kreith Béla.

Poet nu glumă! „Ungaria” lui Moldován Gergely publică o poezie, tradusă după Petőfi, în care cetim următoarea masacrare a poetului maghiar:

Cum se te numesc,
Pe tine al fericii mamă,
Ce ești belă fantastică,
Zină plină fantastică,
Ca și care specioasă,
Nici chiar în visuri frumoase
Nu găsim...

Executarea bandiților din Algeria. Areski și alți 5 bandiți, cari au terorizat mult timp Algeria, au fost executați alaltăieri în timpul dimineții. Nici un incident nu s'a întemplat.

Arderea unui teatru. În 14 Maiu, la 5 dimineța a izbucnit un foc la teatrul *Politeama Andriano* din Roma. Teatrul construit de scînduri a fost distrus cu desăvîrșire. Sînt pagube foarte mari; cauza incendiului nu se cunoaște.

VARIETĂȚI.

(Cîteva prețuri din secolul al IV-lea.) În anul 301, pe timpul împăratului roman Dioclețian, un fazan mijlociu se vindea socotind după bani de ai noștri, cu 160 lei; o găscă grasă cu 120 lei; prețul obișnuit al unui funt (500 grame) de carne de vită era 6 lei 60 bani, de cerb și căprioară 6 lei; de porc 10 lei. Un funt de unt se plătia cu 6 lei 60 bani, ear' de brînză cu 4 lei 60 bani. O portocală se plătia cu 16 lei. Pe lângă astfel de prețuri colosale, nu e de mirare, dacă prînzurile luclice costau sume atât de uriașe. Muncitorii de zi și măiestrii și-au trăit atunci epoca lor de aur. Ziua de lucru a unui zidar se plătia cu 36 lei, ear' a unui zugrav cu 44 lei. Instructorii, cari de altminteri toți erau sclavi, dacă învățau pe cineva numai a scrie și a ceti, primeau un salar lunar de 34 lei; dacă propuneau aritmetica, primeau 46 lei, ear' dacă propuneau limba latină și greacă primeau 128 lei pe lună. Plinius amintește, că Maurus Scaurus plătia unui sclav cu numele Daphnes, care știa multe limbi 120.000 lei pe an. Instructorul de odinioară a lui Cicero, renumitul actor Roscius, avea un venit anual de 80.000 lei.

Din public.*)

Convocare.

Membrii „Reuniunii învățătorilor români gr-cat. din giurul Gherlei” prin aceste cu tot respectul sînt rugați a se prezenta la adunarea generală, ce se va ține la 4 și 5 Iunie st. n. a. c. (a 3-a și a patra zi de Ru-salii) în Teure, după următoarea

Programă:

Ședința I. (4 Iunie dimineața.)

1. Membrii Reuniunii se vor prezenta la serviciul divin, după aceea se vor aduna în localitatea destinată pentru ședință.
2. Deschiderea ședinței.
3. Constatarea numărului membrilor prezenți.
4. Se va ceti raportul general peste activitatea reuniunii, desvoltată în decursul anului școlar 1894/5 și se vor prezenta rațiunile de pe anul acesta.
5. Alegerea alor 4 comisii câte de trei membri, și anume: a) pentru cenzurarea raportului general și propuneri; b) pentru reviduirea rațiunilor de pe anul trecut și statuirea bugetului pe anul viitor 1895/6; c) pentru colectarea taxelor de membri și a oterelor benevole; d) pentru a critica și constata rezultatul examenului școlar.
6. Cetirea disertațiunilor pedagogice prezentate spre acest scop și admise de presidiu.

Ședința a II-a (4 Iunie p. m. 3 ore.)

7. Membrii vor fi de față la examenul public al pruncilor din școala elementară gr-cat. din loc; ear' după examen comisiunea critisitoare își va face din respect didactic raportul seu în ședință închisă peste decursul și rezultatul examenului.

Ședința a III-a (5 Iunie dimineața.)

8. Se vor prezenta raporturile comisiunilor deosebite.
9. Propuneri și restaurarea comitetului.
10. Se va defige locul și timpul adunării generale mai deaproape.
11. Alegerea unei comisii pentru verificarea protocolului.
12. Închiderea adunării generale prin presidiu.

Din ședința comitetului central al reuniunii ținută în Gherla la 2 Maiu stilul nou 1895.

Pentru comitet:

Ioan Popu, Ilariu Boros,
canonic, president. profesor, secretar.

Posta redacțiunii.

I. T. în R. Dl R. socit abia de ieri acasă, regretă că nu va putea să vă felicite în persoană pentru bunele lucruri ce faceți. Trimiteți raport.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”

Budapesta, 17 Maiu n. Toate foile își exprimă satisfacția relativ la căderea contelui Kálnoky, numai „Házánk” o consideră ca desatură pentru Ungaria și Europa.

Viena, 17 Maiu n. Foile oficiale vor publica mâne rescriptele împărătești, despre primirea demisiei contelui Kálnoky și numirea noului ministru de externe în persoana contelui Agenor Goluchowski (fost ministru plenipotențiar la București până acum un an. Red. „Tribunei”).

Scrisoarea autografă a monarchului către contele Kálnoky va fi concepută în terminii cei mai grațioși, exprimând părerea de rău de hotărîrea nestrămutată a ministrului de externe de a demisiona, dar' apreciind motivele demisiunii.

Ministrul-president ungar bar. Bánffy se întoarce as'ă-seară la Budapesta. Mâne se va ține un consiliu de miniștri, ear' Duminecă partidul liberal va ține conferență, în care baronul Bánffy va da seamă despre rasultatul călătoriei sale. Luni va da răspuns la interpelarea lui Helffy și a lui Ugron.

Viena, 17 Maiu n. La prînzul de gală de ieri M. Sa Monarchul a vorbit în cuvintele cele mai calde de distincțiunea, de care a avut parte de a fi primit bețul de mareșal prusian. Maiestatea Sa a rostit un toast în sănătatea rudei Sale, împăratul Wilhelm II., la ceea-ce a urmat imnul prusian. Pe urmă a ridicat păharul în sănătatea prințului Albrecht al Saxoniei, ear' după o pauză în sănătatea armatei germane, camarazilor noștri.

La urmă prințul Albrecht a rostit un toast în sănătatea M. Sale.

Ținîndu-se cercle, baronul Bánffy a fost distins într'un mod din cele mai bătețoare la ochi de către prințul Albrecht.

Bibliografie.

La librăria „Institutului Tipografic” din Sibiul se află următoarele cărți:

„Merinde dela școală”, de Popa.	fl. — 60
„Cersitorul”, dramă în 2 acte de Livescu.	— 55
„Bate la ușă”, de Carmen Sylva	1.10
„Tudii Critice”, de Ghera. Vol. I. și II. a 2 fl. 20 cr.	4.40
„Introducere la psihofisică”, de Mihailescu.	1.90
„Să auzim, toaste”	— 25
„Higiena română”, de Dr. Leo Murășianu.	1.—
„Trandafiri și vioarele”, de Pop-Reteganul	— 50
„Introducere în Cărțile Testamentului vechiu și nou”, de Dr. Iuliu Olariu	2.50
„Povestiri”, aleși și întocmite de Petra Petrescu	— 75
„Despre influența împregiurării”, de Panait Zosin	— 55
„Copii de pe natură”, de Negruzzi	1.65
„Doina”, conf. ținută la ateneul din Bărlad, de Măndrescu	— 28
„Homo-Sum”, roman de Ebers	1.—
„Critice” 1867—1892, de Maiorescu. Vol. I. și II. a 2 fl. 20 cr.	4.40
„Povestile Bănatului”, de Căntana	— 30
„Icesii”, de Macedonski	2.20
„Elemente ungurești în limba română”, de Măndrescu	1.50
„Poesii”, de Negruzzi	1.10
„Teatru”, de Negruzzi. 3 Vol.	8.25
„Ode”, „Epode”, „Carmen Saeculare”, de Ollanescu	3.30
„Starostele”, de Pop Reteganul	— 25
„Izvoade”, de Demetrescu	4.40

Prețul mărfurilor.

Plăta din Sibiul. Dela 17 Maiu nou. Grâu frumos hect. fl. 5.40 până 6.—; grâu mestecat hect. fl. 4.50 până 5.10; sîcără hect. fl. 4.10 până 4.50; orz hect. 4.80 până 5.20; ovăș hect. fl. 2.50 până 3.—; cucuruz hect. fl. 5.30 până 5.80; mălaiu hect. fl. 4.50 până 5.—; cartofi hect. fl. 1.40 până 1.60; sîmînță de cânepă hect. fl. 4.— până 5.—; mazere hect. fl. 7.— până 7.50; linte hect. 8.— până 8.50; fasole hect. fl. 6.— până 6.50; pîsat de grâu 100 chilo fl. 13.40 până 14.20; fînă nr. 1 10 Ochilo fl. 13.—; fînă nr. 2 100 chilă fl. 12.— fînă nr. 3 100 chilo fl. 10.—; slănină 100 chilo fl. 52.— până 58.—; unsoare de porc 100 chilo fl. 54.— până 56.—; sîu brut 100 chilo fl. 18.— până 22.—; sîu de lumini 100 chilo fl. 33.— până 34.—; lumini turnate de sîu 100 chilo fl. 38.— până 40.—; sîpun 100 chilo fl. 20.— până 30.—; fîn 100 chilo fl. 3.80 până 4.—; cânepă 100 chilo fl. 34.— până 35.—; lemne de foc uscate metr. cubic fl. 3.— până 3.25; spirt p. 100 L. % fl. 55.— până 58.—; carne de vită chilo 50 până 60 cr.; carne de vițel chilo 36 până 46 cr.; carne de porc chilo 44 până 50 cr.; carnea de oaie chilo — până — cr.; ouă 10 cu 18 până 20 cr,

Tirgul de rimători în Steinbruch. În 16 Maiu n. s'au notat: ungurești bătrâni: grei 40.— cr. până 41.— cr., de mijloc 40.— cr. până 41.— cr., ungurești grei tineri 42.— cr. până 43.— cr., de mijloc 43.— cr. până 44.— cr., ușori 44.— cr. până 45.— cr., marfă țerănească: grea 41.— cr. până 42.— cr., de mijloc 42.— cr. până 43.— cr., ușoară 41.— cr. până 44 1/2 cr., românești, grei — cr. până — cr., de mijloc — cr. până — cr., ușori — cr. până — cr. până — cr., românești ghimpoși: grei — cr. până — cr., ușori — cr. până — cr., sîrbesti: grei 42 1/2 cr. până 43 1/2 cr., de mijloc 42 1/2 cr. până 43 1/2 cr., ușori 42 1/2 cr. până 43 1/2 cr.

Călimdarul zilei.

6/18 Maiu 1895.

Julian: S. și dreptul Iov.
Gregorian: Vananțiu.
Soarele: răsare 4.13 apune 7.40 m.

Buletin meteorologic.

Sibiul, 17 Maiu n. 12 ore dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 127.1)	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vîntului
Observat	Diferența din presiu		
711.0	-4.2	- 3.8 +16.2 - 8.7	SO

Din țeară 15 Maiu n. 7 ore dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Tempera- tura Celsius	Vântul	
			direcția	țaria
Budapesta . .	770	+ 14.6	VO	1
Sătmăr . . .	—	—	—	—
Cluj	769	+ 7.8	O	1
Orșova . . .	767	+ 11.4	S	4
Arad	768	+ 12.0	—	—
Panciova . .	769	+ 13.2	S	3

Soști în Sibiul

În 7 Maiu 1895.

Hotel Haberman. A. Heissig, comerciant.
Hotel Meltzer. Goldiș, din Oradea-mare. Popoviciu, din Orșova, protopop. Georgiu, preot. Henning, Demerlein, Manz, din Nürnberg. G. Gyori, A. Gyori, din Viena. Engel, din Budapesta, comercianți.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 13 Maiu n. 1895.

Sîmînțe	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilo dela
		pînă		pînă
Grâu				
Bănățeneș nou	75	76		
Grâu dela Tisa	75	76		
Grâu „Pesta”	75	76		
Grâu de Alba Reg.	75	76		
„Bacia”	75	76		
Grâu ung. de Nord	75	76		
Sîmînțe, vechi ori noua	Soiul	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	pînă
Sîcără		70—72	6.35	6.4
Orz	de nutreț	60—62	6.40	6.60
„	de vînars	62—64	6.65	6.90
„	de bere	64—66	7.10	8.0
Ovăș	—	39—41	6.85	7.10
Cucuruz (porumb)	bănăț.	75	7.15	7.20
„	de alt soi	75	4.24	4.50
Meiu				
Hrîșcă			6.20	6.80
Grâu	Sept.-Oct. Mart.-Apr. Maiu-Iun. Iulie-Aug. Mart.-Apr. Oct.-I.	7.49 7.43	7.61 7.46	
Cucuruz	Bani per 100 chilogr.	6.25	6.28	
Ovăș				
„				
Produse diverse	Soiul			
Sîm. de trif.	Lucernă ungurească	36.—	41.—	
„	roșie	57.—	64.—	
Oile de rap.	rafinat	—	—	
Uns. de porc	dela Pesta	47.25	49.50	
„	dela țeară	—	—	
Slănină	sventată	—	—	
„	afumată	45.—	46.—	
Sîu		—	—	
Prune		—	—	
Lîctar	slavon, nou	13.25	13.75	
„	bănățeneș	14.—	14.0	
Miere	brută	—	—	
Ceară	galbină străcurată	—	—	
Spirt	de Rosenau	—	—	
„	brut	—	—	
„	Drojdiițe de spirt	—	—	

Cursul pieții din Sibiul.

Din 14 Maiu n. 1895.

Hârtie-monetă română	Cump. 9.60	vînd. 9.64
Lire turcești	10.81	10.91
Imperiali	9.80	9.90
Ruble rusești	1.30 1/2	1.31 1/2

Bursa din Budapesta.

Din 13 Maiu n. 1895.

Renta de aur ung. 6%	—
„ de aur ung. 4%	123.—
„ val. cor. 4%	99.10
Imprumutul căilor ferate ung.	127.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	125.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	105.—
Bonuri rurale ung.	98.50
„ croate slavone	98.50
Obligațiunile desp. regalilor	101.—
Imprumut cu premiu ung.	161.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	153.50
Renta de hârtie austriacă	101.50
„ de argint austriacă	101.50
„ de aur austriacă	124.75
Losurile austriace din 1860	—
Acțiunile băncii austro-ungare	1095.—
„ de credit ung.	—
„ austr.	—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și economii „Albina”	101.—
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.70
Napoleon d'ori	9.67
Mărci 100 imp. germane	59.80
Londra 10 Livers sterlingi	122.25

Bursa de Viena.

Din 13 Maiu n. 1895.

Renta de aur ung. 6%	—
„ „ 4%	124.20
Renta v. c. 4%	99.15
Imprumutul căilor ferate ung.	127.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	125.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	105.—
Bonuri rurale ung.	98.80
„ croate-slavone	161.0
Imprumut cu premiu ung.	153.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	101.60

Nr. 19/1895.

[1752] 2-2

Publicațiune.

Fiindcă p. t. proprietarii de case, chirișii, arăndașii etc. nu fac cu recerută punctualitate, ori foarte adese-ori nici decât anunțarea sosirii și plecării străinilor, biroul orășenesc pentru anunțarea domiciliului se simte îndemnat a aduce la cunoștință publică dispozițiile articolului de lege XXVIII. ex 1879 cu rugarea, ca acele dispoziții să se observe pe viitor strict și punctual.

§. 3.

Anunțările are să le facă :

1. Proprietarul de casă, sau plenipotențiatul seu :

- referitor la persoana sa și la persoanele aparținătoare gospodăriei sale, și peste tot referitor la toți aceia, pe care îi primește în casa, în curtea, în intra- sau extravilanul seu peste zi, sau peste noapte, pe lângă plată sau gratuit fie și numai pe timp de 24 de ore, dacă cel primit nu are un alt domiciliu deja anunțat;
- referitor la chirișii lui și la persoanele aparținătoare gospodăriei acestora întrucât acestia vor fi sosiți, sau vor fi plecați deodată cu chirișul.

2. Chirișul sau plenipotențiatul seu, sau acela, care sub un titlu oare-care locuiește într-o casă privată sau publică :

- referitor la persoanele aparținătoare gospodăriei sale, amintite sub b) punct 1. al acestui paragraf, întrucât sosirea sau plecarea nu se întâmplă deodată, ci în timp deosebit, și
- peste tot referitor la toți aceia, pe care îi primește în locul închiriat sau arădat, ori în locuința sa peste zi sau peste noapte, pe lângă plată sau gratuit fie și numai pe timp de 24 de ore, dacă cel primit nu are un alt domiciliu deja anunțat.

3. Directorii sau șefii institutelor publice sau private de creștere sau de învățământ, a institutelor filantropice susținute din fonduri publice sau private, a convicteilor, a reuniunilor, alumneelor, mănăstirilor, conventelor, spitalelor și a institutelor de sănătate, și peste tot a tuturor institutelor private și publice referitor la toți aceia, pe care îi primește în institutul de sub supravegherea sa.

4. Birtășii și hotelierii referitor la oaspeții și servitorii lor.

5. Conducătorii ospătărilor de bresle referitor la cei încuatiți.

§. 16.

Anunțările prescrise în §. 3 despre sosire și plecare au să se facă :

- în timp de 8 zile în casurile descrise în punctul 1. și 2. al paragrafului 3 dacă proprietarul (plenipotențiatul) sau chirișul acestuia își schimbă locuința în cuartalele obișnuite;
- în toate celelalte cazuri în restimp de 24 de ore.

Proprietarii de hoteluri și ospătării pot fi prin ordinațiune obligați a prezenta de două-ori în zi lista străinilor.

§. 19.

Ori-ce omite, întrucât nu este împreună cu un fapt, care cade sub o pedeapsă mai grea, se pedepsește cu o amendă de 50 cr. până la 50 fl.

Sibiu, în 10 Maiu 1895.

Biroul orășenesc pentru anunțarea domiciliului.

Szebenvármegye alispánja.

7055—1895. szám.

[1736] 2-2

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Szeben város rendőrkapitányi hivatalánál megüresedett I. rendőrbiztosi állásra esetleg ezen állás betöltése által üresedésbe jövő II. rendőrbiztosi állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen 800 frtnyi fizetéssel és 200 frt. lakpénzzel javadalmazott I. rendőrbiztosi állást, esetleg a 700 frt. fizetéssel és 200 frtnyi lakpénzzel ellátott II. rendőrbiztosi állást elnyerni ohajják, hogy kedően felszerelt folyamodványukat folyó hó 25 éig hozzám nyujtsák be.

Nagy-Szeben, 1895 évi május hó 12-én.

Reissenberger,
alispán.

O mașină de îmblățit
cu vapor

precum și celelalte recuise aparținătoare de ea, se vând din mână liberă cu preț redus și sub condițiuni favorabile. [1733] 3-3

A se adresa la văduva I. Teodor Viorel în Sibot (Alkenyer).

Cu finea anului școlar acceptez ca

Practicant,

pe lângă condițiuni favorabile, un tinăr, care a absolvat 6 clase gimnasiale, din familie bună, sănătos și cunoaște bine limba maghiară.

[1703] 3-3

D. Banciu,
apotecar în Seliște.

Schimbare de local.

Subscrisul am onorul a anunța, că am mutat

atelierul meu de ciasornice

în casa băncii „Transilvania“, Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3,

unde ca și până aci, mă voiu nizu din toate puterile a satisface p. t. mușterii mei în modul cel mai conștientios.

Rugându-mă pentru numeroasă clientelă binevoitoare, semnez

cu distinsă stimă

[1791] 1-5

IULIU ERŐS,

Sibiu, casa-băncii „Transilvania“, strada Cisnădiei Nr. 3.

Institut tipografic în Sibiu.

A eșit de sub tipar și se află de vândare la Institutul
Tipografic în Sibiu

MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului

Andrei baron de Șaguna

sau

luptele naționale-politice ale Românilor

1846—1873

de

NICOLAE POPEA,

archimandrit-vicar arhiepiscopesc.

Tomul I.

Prețul 1 fl. 30 cr.

Agentura gen. a coaselor „Kronen“ de oțel alb IULIU FEKETE, VIENA, V., Rüdigerasse Nr 113.

Comandă execută imediat cu ramburs prin poștă sau calea ferată și mă rog a mi-se da adresa corectă, la care sînt a se trimite coasele.

Să Vă ferțiți de contrafaceri și falsificate. — Comandele se se trimite numai la adresa aceasta :

locuit cu altul non.

2. Coasa se poate ușor și repede muta, așeza mai jos sau ridică mai sus.
3. Coasa se poate închide comod ca un briceag și după-cum arată desenul din dreapta, se poate purta fără pericoli.
4. Aparatul de închis durează în veci, desenăm în toată perfecțiunea, aceste trebuie așezate numai odată cumpărate, deși tășul după folosință de ani de zile trebuie înlocuit cu altul non.

Garanție publică.

Prin aceasta mă deoblig în publicitate a expedia numai coase așezate, bune și fără greșeli. Dacă însă totuși s-ar întâmpla ca coase să aibă vre-o greșelă, ceea ce până acum încă nu mi-s-a întâmplat, primesc napoi ori și-care coase greșite dar nelositate înău, și trimit în locul aceluia altă coasă bună pe spește multă ca dovadă a solidității în adevăr reale.

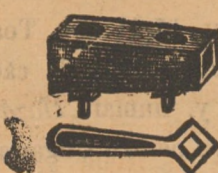
Iuliu Fekete.

Viena, 1895.

Ciocan și nicovală de oțel pentru bătutul coasei costă numai 85 cr.

Pe nimic
dan fiecărui mușteriu, care cum-
pără mai mult de 5 coase,
un frumos prezent. Dacă însă
mai mulți înși împreună cum-
pără deodată 50 de coase,
le ofer 20% rabat și expediez
coasele până la gara lor pe
speșele mele și franco.
În cazul acesta să mi-se tri-
mită o arvună de 5 fl. și se se
numască gara destinațiunii.

Un aparat de înțepenit
dimpneună cu îndrumarea de folosire
Numai 40 cr.

Potrivindu-se la orice din coasele numite și la orice coadă.

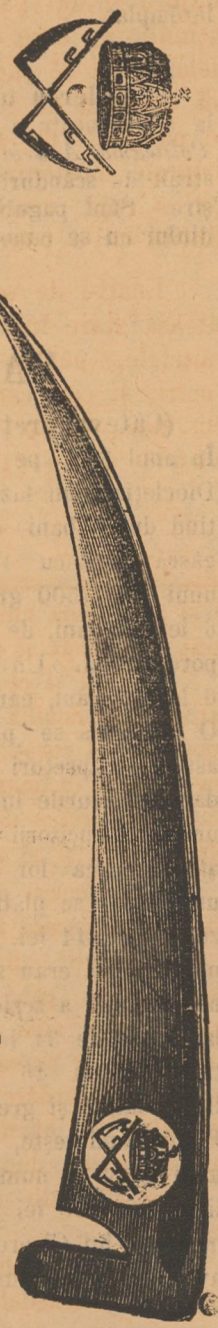
Mărimea :	70 cm.	75 cm.	80 cm.	85 cm.	90 cm.	95 cm.
Prețul :	90 cr.	95 cr.	fl. 1.	fl. 1.10	fl. 1.20	fl. 1.30

Acste coase, sînt fabricate din cel mai fin oțel alb și se bucură de protecția legală a ministerului ces. reg. austriac și reg. ung. de comerț.
Cine folosește odată această coasă, acela nu va mai cumpăra alta, deoarece coasa „Kronen“ patentată e coasa favorită a oricărui econom, tenamită prin :

1. Manare foarte ușoară, elasticitate și formă frumoasă.
2. Tăș ascuțit ce ține veșnic, printr-ucă e de două-ori înțepenit, nu se tocește nici-odată.
3. Bătră odată coasă, ține mai multe zile, chiar și în cea mai tare iarbă de munte.
4. Se poate coși, cu o singură ascuțire cu gresă, circa 120—130 pași în cea mai densă iarbă.

Furnizez aceste coase sub garanție, pe lângă ramburs sau trimiterea banilor anticipativ, poștă sau cu trenul în următoarele 6 măriimi cu prețurile următoare :

cu aparat de înțepenit inventat de nou.

[1571] 3-

O nouă invenție însemnată pentru agricultori.

COROANA TUTUROR COASELOR
INDISPENSABLE PENTRU FIECARE ECONOM SUNT

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.

Institut Tipografic T. Iuliu Albin.